

1 TIMOTI

1 ¹E Pol. Kristus Yesus na e qarinbej deqa e aqa anjam marsim laqnum. Qotei agi iga padalo sawaq dena elenej qaji nanği Kristus Yesus wo nanği aiyel na e giltbeb deqa e nango anjam marsim laqnum. Iga Yesus a olo laj qureq dena bam unqajqa deqa tarineqnum.

²O Timoti, e na anjam endi nengrenyosim ni qa qarinyonum. E nami Yesus aqa anjam ni mermonam qusimqa ino areqaloq di singilatam. Deqa ni ijo angro bole bulonum. Gago Abu Qotei wo gago Tamo Koba Kristus Yesus wo nanği aiyel ni qa dulosib are boleinjrimqa ni are lawo na soqnime.

Iga gisanj anjam kalil gotranyoqnqom

³E Masedonia sawaq gilqa osimqa ni endegsi mermem, “Ni Efesus qureq di soqne.” Ariya bini e anjam di olo pulutsiy ni mermqai. Ni Efesus qureq di ololo soqne. Qure dia tamo qudei nanği Qotei aqa anjam marqa oqnsib gisanj anjam bei ti turtoqnsib tamo unğasari nanği minjreqnub. Deqa ni Efesus qureq di sosimqa tamo nanği di singila na endegsi minjre, “Ninği gisanj anjam di tamo unğasari nanği minjraib.” ⁴O was qu, gisanj tamo nanği di laja sa anjam ti nango moma nango ñam qa ti anjam koba laja laja mareleneqnum. Deqa ni na tamo nanği di minjrim nango kumbra di uratqab. Nango anjam di tamo unğasari nanği minjroqnsib dena nango areqalo tulanj ugeugeiyetnjreqnub. Deqa tamo unğasari nanği di Qotei qa nango areqalo singilatqa yeqnab anjam dena nanği aqaryainjrosaieqnu. Od, inği bole bole Qotei na iga egwa mareqnu qaji di nanği qalieqa yeqnab anjam dena nanği yala aqaryainjrosaieqnu. ⁵Ariya Qotei na iga aqa wau ojajqa mergeqnu. Aqa wau agiende. Iga na tamo unğasari nanği Yesus aqa anjam minjroqnm nanği a qa nango areqalo singilatosis dena nanği Qotei aqa ñamgalaq di une saiqoji sqab. Sosib kumbra dena nango areqalo tigeltetnjroqnm nanği qalaqalaiyo kumbra dauryoqnqab. ⁶Tamo qudei nanği kumbra di dauryqa urateb deqa nanği tulanj nanarioqnsibqa anjam laja laja mareleneqnum. ⁷Bole, nanği Qotei aqa dal anjam tamo unğasari nanği minjraqajqa are koba qaleqnum. Oqnsib minjreqnub, “Anjam iga na merngeqnum qaji endi bole.” Ariya nanği

tamo tulan nanari deqa anjam nanği palonteqnub qaji di aqa utru nanği qaliesai. Nango segi anjam di nanği poinjrosaiqnu.

⁸Iga qalieonum, Qotei a nami dal anjam atej. Deqa dal anjam a wau ti. Iga dal anjam aqa wau di geregere ojgom di iga marqom, dal anjam a bole. ⁹Qotei a tamo nanği kumbra bole bole yeqnub qaji nanği qa osiq dal anjam atosai. Tamo nanği dal anjam gotranjoqnsib diqeqnub qaji nanği qa osiq dal anjam atej. Tamo nanği di nango kumbra agiende. Nanği Qotei qoreiyoqnsib une ateqnub. Osib Qotei aqa kumbra dauryqa uratoqnsib olo mandam qa kumbra uge uge yeqnub. Nanği nango ai wo abu wo ñumsib moiottjreqnub. Osib tamo qudei nanği dego ñumeqnub. ¹⁰Qotei a tamo nanği sambala kumbra yeqnub qaji nanği qa osiq dal anjam atej. Tamo deqaji qudei nanği uña wo ñereñqa uratoqnsib tamo bei wo bei wo ñereñoqnsib sambala kumbra yeqnub. Tamo qudei nanği na tamo qudei bajineñoqnsib nango segi kangal tamo ateqnub. Tamo qudei nanği gisañ anjam koba mareqnub. Nanği anjam bei singilatoqnsib olo puluoqnsib gisañ anjam segi mareqnub. Osib kumbra uge uge gargekoba yeqnub. Qotei a tamo deqaji nanği qa osiq dal anjam atej. Nango kumbra uge deqaji na Qotei aqa anjam jeuteqnu. ¹¹Qotei aqa anjam di gisañ sai. Di Yesus aqa anjam bole Qotei na e marsiy laqajqa ebej qaji. Anjam bole di aqa utru agiende. Qotei a rian koba ti singila koba ti unu. Anjam di tulan boledamu. Anjam di iga areboleboleigwajqa utru.

Qotei a Pol qa dulej deqa a Qotei binjyeqnu

¹²Gago Tamo Koba Kristus Yesus a na e singila ebej. Osiqa endegsi are qalej, “Pol a na ijo wau ojqa kere.” Degsi are qalsiqa e giltbosiqa wau endi ebej. Deqa e a tulan binjyeqnum. ¹³Bole, nami e Yesus aqa ñam misilinjyoqnsim a jeutoqnsim a qa anjam uge maroqnem. Ariya e qalie, e nanari tamo sosim a qa ijo areqalo singilatosaioqnem deqa e kumbra di yoqnem. Deqa bati di a e qa olo dulej. ¹⁴Osiqa a e qa are tulan boleiyosiq ijo are tigeltetbej deqa bini e gago Tamo Koba Kristus Yesus qa ijo areqalo singilatoqnsimqa tamo ungasari nanği qalaqalainjreqnum.

¹⁵Kristus Yesus a na iga tamo ungasari une yeqnum qaji iga elenqa marsiq deqa mandamq aiej. Anjam di bole. Tamo kalil nanği qusib marqab, “Bole.” O Timoti, e nami une gargekoba yoqnem deqa e na une tamo kalil nanği tulan bunjroqnem. ¹⁶Ariya Yesus Kristus aqa areqalo agiende. Tamo ungasari kalil nanği endegsib qalieqab, “Bole, Yesus Kristus a une tamo nanği qa tariñsokobaiyoqnsiqa lawo kumbra enjreqnu.” Od, was qu, Yesus a namoqna e qa dulosiq kumbra bole ebej deqa tamo ungasari kalil nanği aqa kumbra di unsib nanği dego a qa nango areqalo singilatqajqa deqa are qaleqnu. Kumbra dena nanği ñambile gaigai sqab. ¹⁷Qotei a gaigai gago Mandor Koba sqas. A moiqa keresai. Iga a unqa keresai dego. A segi Qotei bole. Deqa iga kalil bati gaigai aqa ñam soqtoqnsim a binjyoqnqom. Bole.

**Pol na Timoti minjej, “Ni qoto tamo bulosim
kumbra uge kalil gotranjoqne.”**

¹⁸O ijo angro Timoti, Kristen gate nangi nami Qotei aqa medabu osib ni qa anjam babtosis wau emeb. E deqa are qalsim deqa e na anjam endi ni mermonum. Deqa ni qusim daurye. Kristen gate nanjo anjam dena ni singilatmoqnimqa ni qoto tamo bulosim kumbra uge kalil gotranjoqne. ¹⁹Gotranjsimqa ino areqalo Yesus qa bole singilat. Osim Qotei aqa namgalaq di ni une saiqoji soqne. Tamo qudei nangi segi qalie, nangi une yeqnub. Ariya Qotei na nanjo kumbra tingitetnjqra laqnaq nangi olo urateqnub. Deqa nangi Yesus qa nanjo areqalo singilatqa asginjreqlaqa qobun a sargumq di paraqas dego kere nangi areqalo uge ugeiysib laqnub. Kumbra dena nangi tulan ugetnjqras. ²⁰Agi Himeneus wo Aleksander wo nangi aiyel kumbra uge degsib yeqnub. Deqa e na nangi aiyel Satan aqa banq di atem. Yim dena nangi endegsib qalieqab, “Bole, iga olo Qotei misilinqasai.”

**Iga Qotei na tamo ungasari kalil nangi
aqaryainjroqnajqa deqa pailyoqnqom**

2 ¹Ariya e anjam kobaquja bei endegsi mermit ni qusim daurye. Ni na Kristen tamo ungasari nangi minjroqnmqa nangi tamo kalil qa pailyoqnebe. Yim Qotei na nangi aqaryainjroqnqas. Od, ni na nangi minjroqnmqa nangi Qotei binjiyoqnebe. ²Ni na Kristen tamo ungasari nangi minjroqnmqa nangi mandor kokba ti sawa taqato qaji tamo kalil nangi qa ti Qotei pailyoqnb a na nangi aqaryainjroqnqas. Yim deqa iga kalil are lawo sosim kumbra Qotei a areareteqnu qaji di dauryoqnqom. ³Kristen tamo ungasari nangi degsib pailyoqnbqa Qotei agi iga elenjej qaji a nangi qa tulan areboleboleiyqas. Pailyo deqaji Qotei aqa namgalaq di tulan boledamu. ⁴Qotei a na tamo ungasari kalil nangi oqajqa are qaleqnu. Yim nangi anjam bole poinjqajqa deqa. ⁵Iga qalie, Qotei a segi qujai Qotei bole. Kristus Yesus a segi qujai tamo ungasari nangi ti Qotei ti nango ambleq di tigelesosiq yaeba waiyej unu. ⁶Kristus a moiqaqqa bati agi Qotei a nami bati yonaqa a bosiqa tamo ungasari kalil nangi oqa marsiqa aqa segi namibile uratosiq moiej. Aqa kumbra dena Qotei na iga endegsi osorgej, a na tamo ungasari kalil nangi oqajqa are qaleqnu. ⁷Qotei a na e aqa anjam marsiy laqajqa deqa osiq e giltbej. Deqa e aqa anjam marqajqa wau ti. E bole mermonum. E gisanosai. E sawa bei bei qaji tamo ungasari nangi qa gilsiy Qotei aqa anjam minjroqnitqa nangi qusib Kristus qa nanjo areqalo singilatosib aqa anjam bole poinjqajqa deqa osiq e wau ebej.

⁸Deqa ni na Kristen tamo qure qure kalilq di unub qaji nangi minjroqnmqa nangi ban soqtoqnsib pailyoqnebe. Nangi mati nango segi

ɲambile Qotei yekritosib aqa kumbra boleq di sosib minjin ti ɲirin ti uratosib kumbra bole dena ɲangi pailyoqnebe.

**Ungasari ɲangi Qotei aqa anjam dauryosib wau
bole bole yoqnaqab di ɲango wala bole**

⁹E na anjam bei dego ni mermqai. Ni na ungasari ɲangi minjrimqa ɲangi areqalo bole na gara jigoqnebe. ɲangi diqoqnsib ɲango gate banga walatoqnaib. Osib kolilei na ti wala bole na ti ɲango jejamu maqtosib gara wala ti jigoqnaib. ¹⁰Ni na ungasari ɲangi minjrimqa ɲangi Qotei aqa anjam dauryqa marsib wau bole bole yoqnebe. Di ɲango wala bole agide. ¹¹Ni na ungasari ɲangi minjrimqa ɲangi ɲango segi ñam aguq atoqnsib medabu getentosib Qotei aqa anjam quoqnebe. ¹²E na ungasari ɲangi anjam palontqa saidnjreqnum. Deqa ɲangi tamo ɲango gate saib. ɲangi medabu getentosib anjam segi quoqnebe. ¹³Ni que. Qotei a Adam namoqna gereiyosiq ariya bunuqna a Iv gereiyej. ¹⁴Satan a na Adam gisaɲ anjam bei minjosai. A na Iv gisaɲ anjam minjnaq qusiq dauryej. Osiq deqa a une atej. ¹⁵Ariya ni na ungasari ɲangi minjrimqa ɲangi aɲgrotoqnsib aɲgro qa wauoqnebe. ɲangi wau di yoqnsib gaigai Kristus qa ɲango areqalo singilatoqnsib ɲango segi ɲambile a yekritosib aqa kumbra boleq di sosib qalaqalaiyo kumbra dauryosib kumbra bole bole yoqnebe. Yim deqa Qotei a na ɲangi oqas.

**Tamo bei a Kristen ɲango gate sqa marsimqa
a kumbra tintin segi dauryoqnem**

3 ¹Ijo anjam endi bole. Deqa ni que. Tamo bei a Kristen ɲango gate sqajqa marqas di a wau bole yqa marqo. ²Deqa ni unime. Tamo bei a Kristen ɲango gate sqajqa marsimqa a kumbra tintin segi dauryoqnem. Yim tamo ɲangi aqa jejamuq di une bei unqasai. Tamo di a uɲa aiyeltaiq. A uɲa qujai segi esoqnem. Osim aqa segi so geregere taqatosim areqalo bole ti sosim kumbra bole bole yoqnem. Tamo laɲaj ɲangi aqa meq boqniqbqa oqnsim geregereinjroqnem. A Qotei aqa anjam palontqajqa wau geregere poiym anjam palontoqnem. ³A ya uyoqnsim nanarioqnaiq. A urur minjin oqim qotoqnaiq. A lawo soqnem. A silali koba ti sqajqa are qaloqnaiq. ⁴A na aqa uɲa ti aqa aɲgro ɲangi ti geregere taqatnjreme. Yim aqa aɲgro ɲangi aqa anjam geregere quoqnsib dauryoqnaqab. ⁵Tamo bei na aqa segi uɲa ti aqa aɲgro ɲangi ti geregere taqatnjrqasai di a na Kristen ɲangi dego geregere taqatnjrqqa keresai. Deqa a Kristen ɲango gate sqa keresai. ⁶Kristen tamo bunuj a gate ataim. A gate sqas di a diqosim marqas, “E tamo bolequja.” Yim Qotei na nami Satan ɲolawotej dego kere tamo di dego ɲolawotqas. ⁷Tamo bei a tamo ungasari Qotei qaliesai qaji ɲango ɲamgalaq di ñam bole ti sqas di ni unsim a gate ate. A ñam bole ti sqasai di a gate sqa keresai. Di kiyaaq? Tamo qudei ɲangi a qa anjam uge marib gam dena Satan na a ugeugeiyqas.

Kristen nanŋo wau tamo nanŋi areqalo bole ti sosib wauoqnebe

⁸Kristen nanŋo wau tamo nanŋi dego areqalo bole ti sosib wauoqnebe. Nanŋi medabu aiyeltaib. Nanŋi ya uysib nanarioqnaib. Nanŋi na tamo nanŋo silali yainjrqaŋa are koba qalaib. ⁹Nanŋi Qotei aqa ŋamgalaq di une saiqoji soqnebe. Sosib anjam bole Qotei na nami iga osorgej qaji di singila na ojesoqnebe. Agi iga Qotei qa gago areqalo singilateqnum qaji iga anjam bole di osorgej. ¹⁰O Timoti, ni Kristen nanŋo wau tamo nanŋo wau geregere peleiy. Nanŋi wau bole yibqa ni di unsim nanŋi wau tamo ate. ¹¹Nanŋo unŋasari nanŋi dego ni na minjrim nanŋi areqalo bole ti sosib kumbra bole bole yoqnebe. Nanŋi yomu anjam maroqnaib. Nanŋi nanŋo segi so geregere taqatosib wau kalil Qotei na nanŋi enjrej qaji di geregere ojoqnebe. ¹²Kristen nanŋo wau tamo nanŋi unŋa aiyeltaib. Nanŋi unŋa qujai segi esoqneb. Sosib nanŋo unŋasari nanŋi ti nanŋo anŋro nanŋi ti geregere taqatnjroqnebe. ¹³Kristen nanŋo wau tamo nanŋi wau bole yoqnqab di nanŋi ñam bole ti sqab. Sosib nanŋi Kristus Yesus qa nanŋo areqalo singilatoqnqab. Osib deqa nanŋi Yesus aqa anjam mare mare laqajqa ulaoqnqasai.

Qotei aqa kumbra nami uliesoqnej qaji di tulaŋ kobaquja

¹⁴O Timoti, e ni qa urur bosiy numqajqa are koba unu. Ariya e are qalonum, e mati anjam endi nengrenyosiy ni qa qarinyqai. ¹⁵Deqa e ni qa urur bosaiotqa ijo anjam nengrenyonum qaji endi ni sisiyosim kumbra bole kalil Qotei na Kristen nanŋi dauryqa are qaleqnu qaji di ni qalieqam. Kristen nanŋo utru agiende. Nanŋi Qotei ŋambile gaigai unu qaji aqa segi tamo unŋasari unub deqa nanŋi tal aqa ai bul tigelesosib Qotei aqa anjam bole singila na ojejunub. ¹⁶Iga bole qalieonum, Qotei aqa kumbra nami ulitesoqnej qaji di tulaŋ kobaquja. Kumbra di Qotei na iga osorgonaq unem. Aqa kumbra di agiende.

A segi tamo bulyonaqa tamo unŋasari nanŋi a unoqneb.

Mondor Bole a na aqa kumbra bole babtosiŋ osorgej.

Osiŋ mergej, “Aqa kumbra di tulaŋ tiŋtiŋo.”

Laŋ anŋro nanŋi dego a unoqneb.

Tamo nanŋi sawa bei beiŋ giloqnsibqa aqa anjam mare mare laqneb.

Deqa tamo unŋasari mandamq endi unub qaji nanŋi a qa nanŋo areqalo singilatoqneb.

Ariya Qotei na a olo osiŋ laŋ qureq osi oqnaqa a dia ñam kobaquja osiŋ unu.

**Mondonŋ gisaŋ tamo nanŋi bosib Kristen tamo unŋasari
nanŋo areqalo tulaŋ niñaqyetanjroqnqab**

4 ¹Qotei aqa Mondor a anjam endegsi babtej. Mondonŋ diŋo bati jojomoqnimqa tamo qudei nanŋi Kristus qa nanŋo areqalo singilatqa

uratqab. Di kiyaaq? Nanŋi gisaŋ mondor ti mondor uge uge ti nanŋo anjam qusib dauryqab deqa. ²Bati di gisaŋ tamo nanŋi boqnsib gisaŋ anjam di tamo ungasari nanŋi minjroqnqab. Tamo nanŋi di nanŋo areqalo tulaŋ niŋaqejunu. Deqa nanŋi nanŋo segi une poinjrqa keresai. ³Tamo nanŋi di anjam uge endegsib tamo ungasari nanŋi minjroqnqab, “Ninŋi unjataib. Ninŋi tamotaib. Ninŋi damu uyaib. Di getento kalil.” O Timoti, anjam di gisaŋ. Qotei a na inŋi inŋi kalil atelenej. Deqa iga a qa gago areqalo singilateqnum qaji iga inŋi inŋi kalil di oqa marsim Qotei binjyosim oqom. Iga Qotei aqa anjam bole qalieonum deqa iga inŋi di oqom. ⁴Iga qalie, inŋi inŋi kalil Qotei na ateq qaji di bole. Deqa iga inŋi bei getentqasai. Iga Qotei binjyoqnsim inŋi inŋi kalil di oqnqom. ⁵Qotei aqa anjam na ti gago pailyo na ti inŋi inŋi kalil di boleteqnu. Deqa inŋi inŋi di Qotei aqa segi inŋi bole tintin.

Pol na Timoti minjej, “Ni Kristus aqa wau tamo bole soqne.”

⁶O Timoti, ijo anjam di ni na Kristen was qu nanŋi olo minjroqne. Ni minjroqnqam di ni Kristus Yesus aqa wau tamo boledamu sqam. Deqa anjam bole ni ino areqaloq di singilatejunum qaji dena ti powo bole ni osim dauryeqnum qaji dena ti ni olo torei singilatmesqas. ⁷Ariya tamo qudei nanŋi sa anjam uge uge laŋa maroqnsib dena tamo ungasari nanŋi nanaritnjreqnub. Deqa ni na anjam di qoreiyosim Qotei aqa kumbra singilatsim dauryoqne. ⁸Ni qalie, iga gago jejamu singilatqa osim gaigai qaloqnsim singilatoqnqom kumbra dena iga kiŋala aqaryaigwas. Di kiyaaq? Gago jejamu di laŋa mandam qaji jejamu. Ariya iga Qotei aqa kumbra qa are qalsim singilatoqnsim dauryoqnqom kumbra dena iga bole aqaryaigimqa iga mandamq endia so bole sosim mondoŋ dego iga ŋambile gaigai sqom. ⁹Anjam di bole. Tamo kalil nanŋi qusib marqab, “Bole.” ¹⁰Qotei agi ŋambile gaigai unu qaji a na tamo ungasari kalil nanŋi oqajqa waueqnu. Od, a na iga tamo ungasari a qa gago areqalo singilateqnum qaji iga bole elenej koboqo. Mondoŋ a na iga joqsim laŋ qureq oqwas. Iga deq oqwajqa tariŋoqnsim a qa gago areqalo singilatejunum. Utru deqa iga gaigai Qotei aqa wau singila na ojeqnum.

¹¹O Timoti, ni na anjam di Kristen tamo ungasari nanŋi plaltsim minjroqnimqa nanŋi qusib dauryoqnqab. ¹²Tamo qudei nanŋi ni qa mareqnu, ni anŋro kiŋala. O Timoti, tamo nanŋi dena ino ŋam ugetetmaib. Ni kumbra bole segi yoqnimqa Kristen tamo nanŋi na ni numoqnsib daurmoqnqab. Ino anjam maro na ti ino walwel na ti ni kumbra bole segi yoqne. Osim qalaqalaiyo kumbra dauryoqnsim Qotei qa ino areqalo singila-toqnsim Qotei aqa ŋamgalaq di tamo bole une saiqoji soqne. ¹³E ni qa urur bosaiotqa Kristen tamo ungasari nanŋi louqa koroqnsibqa ni tigeloqnsim Qotei aqa anjam sisiyoqnsim anjam aqa damu palontoqnsim Qotei aqa kumbra dauryqa gam osornjroqne. ¹⁴Nami Kristen

gate nangi Qotei aqa ñam na ino gateq di nango ban atnabqa Qotei na ni singila emej. Onaqa bunuqna tamo bei na olo Qotei aqa medabu osiq ni qa anjam bei dego babtej. Deqa ni singila di oqnsim wauqa asgimaiq. ¹⁵Ni gaigai ino wau di geregere taqatosim singila na wauoqne. Yimqa Kristen tamo ungasari kalil nangi ino kumbra di unoqnsib maroqnqab, “Bole.” ¹⁶Ni ino segi kumbra ti ino anjam maro ti geregere taqatosim singila na Qotei aqa wau yoqne. Yimqa ino wau dena Qotei na ni ti tamo ungasari kalil ino anjam qusib dauryeqnub qaji nangi ti oqas.

Pol na Timoti minjej, “Ni Kristen tamo nangi tingitnjrqa osimqa ni mati endegsi are qale, nangi kalil ino was bul.”

5 ¹Ni na tamo qeli nangi njirintjroqnaim. Ni lawo na nangi tingitnjroqne. Ni nangi tingitnjrqa osimqa nangi ino abu bul lawo na tingitnjroqne. Angro meli nangi ti angro wala nangi ti dego lawo na tingitnjroqne. Ni nangi tingitnjrqa osimqa nangi ino was bul lawo na tingitnjroqne. ²Uña qeli nangi dego tingitnjrqa osimqa nangi ino ai bul lawo na tingitnjroqne. Dungenge nangi dego tingitnjrqa osimqa nangi ino jaja bul lawo na tingitnjroqne. Ni Qotei aqa ñamgalaq di kumbra bole na dungenge nangi tingitnjroqne.

Uña qobul nangi taqatnjrqajqa anjam

³Nungo ambleq di uña qobul nangi unub. Nangi qudei angro saiqoji unub. Deqa ni na uña qobul nangi di kumbra bole enjroqne. ⁴Ariya uña qobul qudei nango angro ti moma ti unub. Deqa ni na nango angro ti moma ti minjrimqa nangi endegsi poinjrem. Nango wau bole agi nangi na nango ai nangi taqatnjroqnsib ingi ingi enjroqnqab. Nangi nami angro kiñilala sonabqa nango ai nangi waukobaoqnsib nangi gereinjroqne. Ariya bini nango ai nangi qobulonub deqa nangi na kamba nangi taqatnjrqab. Nangi kumbra di yqab di Qotei a nangi qa areboleboleiyqas.

⁵Ariya uña qobul qudei nangi angro saiqoji unub. Nangi segi unub deqa nangi Qotei qa nango areqalo singilatoqnsib a na nangi geregereinjrqajqa deqa tariñoqnsib qolo ti qanam ti pailyoqnsib unub. ⁶Ariya uña qobul qudei nangi nango segi jejamu qa areqalo uge uge dauryeqnub. Deqa nangi moiobule-junub. ⁷Deqa ni na uña qobul nangi di minjrimqa nangi Qotei pailyoqnsibqa kumbra bole segi dauryoqnebe. Yim deqa tamo ungasari qudei nangi anjam uge bei nangi qa marqa keresai. ⁸Ariya ni que. Tamo bei na aqa segi lej nangi ti aqa tal qujai nangi ti geregereinjrqasai di a kumbra tulan ugedamu yqo. A Yesus qa aqa areqalo singilatqa uratobulqo. Ni une. Tamo nangi Qotei qaliesai qaji nangi kumbra uge deqaji yosaieqnub.

⁹O Timoti, ni na uña qobul qudei nango ñam nenngrenyim Kristen tamo ungasari nangi na ingi ingi qa aqaryainjroqnqab. Ni na uña qobul

endeqaji nango ñam nengrenye. Nangi uña qeli wausau 60 onub. Nangi nami tamo qujai segi eseqneb. ¹⁰Nangi nami wau bole bole yoqneb deqa nangi tamo uñgasari nango ñamgalaq di uña bole. Nangi na nango angro nangi geregere-injroqnsib boletnjroqneb. Tamo lanaj nangi nango meq beqnaqba oqnsib geregereinjroqneb. Nangi na Kristen tamo uñgasari nango singa yansetnjroqneb. Tamo uñgasari nangi gulube ti sonabqa nangi na aqaryainjroqneb. O Timoti, ni na uña qobul deqaji nango ñam nengrenyim Kristen tamo uñgasari nangi na ingi ingi qa aqaryainjroqnaqab.

¹¹Ariya uña qobul meli nangi singila bole unub deqa ni na nango ñam ataim. Di kiyaaq? Nangi olo tamo oqajqa are prugnjqreqnaqa Kristus qoreiyeqneb deqa. ¹²Nangi nami Qotei aqa ñam na anjam singilatosib mareb, “Iga olo tamo oqasai. Iga Kristus aqa kumbra segi dauryqom.” Ariya nango anjam di nangi bunuqna uratosib olo tamo oqajqa are prugnjqreqnu. Deqa nangi unetonub. ¹³Nango kumbra bei agiende. Nangi lalie kobaeqneb. Nangi wauqa asginjqreqnaqa ta talq giloqnsib anjam laña laña maroqnsib yomu anjam quqwajqa tulan arearetnjqreqnu. Deqa anjam uge uge iga marqa keresai qaji di nangi olo mare mare laqneb. ¹⁴Deqa e are qalonum, uña qobul meli nangi olo tamo osib angrotoqnsib nango segi tal gereiyoqnaqab di kere. Nangi degyqab di jeu tamo nangi na nango kumbra di unoqnsib deqa nangi Qotei aqa ñam misilinyqa keresai. ¹⁵Ni qalie, uña qobul meli qudei nangi Qotei aqa gam bole uratoqnsib olo Satan dauryeqneb. ¹⁶Ariya uña qudei Kristus qa nango areqalo singilateqneb qaji nango ai nangi qobulonub deqa ni na nangi minjrimqa nangi na nango ai nangi taqatnjrsib ingi ingi enjroqnaqab. Yimqa Kristen nangi gulube di qoboiquasai. Uña qobul angro saiqoji unub qaji nangi segi Kristen nangi na taqatnjroqnsib ingi ingi qa aqaryainjroqnaqab.

Kristen gate nangi wau bole yeqnub deqa iga na nangi geregereinjroqnaqom

¹⁷Kristen gate nangi wau bole yeqnub deqa ni na tamo uñgasari nangi minjrimqa nangi na Kristen gate nango ñam soqtetnjroqnsib nangi ingi ingi qa aqaryainjroqnebe. Kristen gate qudei nangi Qotei aqa anjam palontqajqa waukobaoqnsib Qotei aqa gam bole tamo uñgasari nangi osornjqreqnub. Deqa ni na tamo uñgasari nangi minjrimqa nangi na Kristen gate nangi di tulan geregereinjroqnebe. ¹⁸Iga qalie, Qotei aqa anjam bei nami endegsib nengrenyeb unu, “Bulmakau nangi waukobaoqnsib rais parapariyoqnsib aqa sau taqal ateqnub. Deqa nangi na nangi damu uyqa saidnjraib.” Iga qalie, “Tamo nangi wauqab di nango awai dego nangi oqab.” ¹⁹O Timoti, tamo qujai na ni mermqas, “Kristen gate bei di a une yqo.” Yimqa ni aqa anjam quetaim. Ariya tamo aiyel kio tamo qalub kio nangi na anjam di mermibqa ni nango anjam di quetnjre.

²⁰Kristen gate bei a une yimqa ni na a osim Kristen gate kalil nango ulatamuq di tigeltosim aqa une boleq atsim minjimqa Kristen gate kalil nangi kumbra di unsib nangi dego ulaqab.

Pol na Timoti minjej, “Ni Qotei aqa wau geregere taqatime.”

²¹O Timoti, Qotei ti aqa lan angro nangi ti Kristus Yesus ombla na nango namgalaq dia e singila na anjam endegsi ni mermqai. Wau kalil e ino banq di atem qaji di ni geregere taqatosim wauoqne. Ni na ino was nangi ti tamo kokba ti nangi segi gereinjroqnaim. Ni tamo kalil nangi turtnjrsim gereinjroqnime. ²²Ni Kristen nango gate bei atqa osimqa ino banq aqa gateq di urur ataim. Ni grotqam di a bunuqna une yimqa ni a ombla une oqam. Deqa ni ino segi so geregere taqatosim Qotei aqa namgalaq di tamo bole une saiqoji soqne.

²³Ariya ni ma ti sosim mene jaqatinmeqnu deqa ni bunuqna ya segi uyaim. Ni ya ti wain ti turtsim uyoqne. Yim ino mene olo boleqas.

²⁴Tamo qudei nango une boleqsi unu. Nango une deqa Qotei na nangi awai uge enjrqas. Ariya tamo qudei nango une uliejunu. Bunuqna nango une di dego boleq dqas. ²⁵Dego kere tamo nango kumbra bole qudei dego boleqsi unu. Ariya kumbra bole qudei urur boleq dqasai di ungum. Kumbra di bunuqna boleq dqas. Kumbra bole deqaji gaigai uliesqa keresai.

Kangal tamo nangi kumbra bole segi yoqnebe

6 ¹Ni na Kristen kangal tamo kalil nangi minjrimqa nangi nango wau qa gate nango nam soqtoqnsib nango sorgomq di geregere soqnebe. Yimqa wau qa gate nangi nango kumbra di unsib Qotei aqa nam ti Kristus aqa anjam ti misilinyqa keresai.

²Kangal tamo qudei nango wau qa gate nangi Kristen tamo. Deqa ni na kangal tamo nangi di minjrimqa nangi endegsib are qalaib, “Gago wau qa gate nangi gago Kristen was qu. Deqa ungum, iga nango anjam gotranjoqnqom.” Nangi degsib are qalaib. Ni na nangi minjrimqa nangi endegsib are qalqab, “Gago wau qa gate nangi Kristen tamo bole. Deqa iga na nangi qalaqalainjoqnqom.” Nangi degsib are qalqab di nangi nango wau qa gate nangi geregere wauetnjroqnqab.

Tamo nangi silali koba oqajqa are qaleqnub qaji nangi di Satan na walawalainjoqnsiq uneq breinjreanu

O Timoti, ni gaigai Kristen tamo ungasari nangi kumbra bole dauryqajqa minjoqnsim are tigeltetnjroqnimqa nangi kumbra bole kalil e nami mermonum qaji di yoqnqab. ³Iga gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa anjam dauryqom di iga Qotei aqa kumbra geregere qalieqom. Ariya tamo qudei nangi Yesus aqa anjam di dauryqa uratoqnsib olo anjam bei

Yesus aqa anjam ti ombla kerekereosai qaji di tamo nangi minjreqnub. ⁴Deqa iga qalieonum, tamo deqaji nangi nango segi areqalo dauryqajqa tulan arearetnjreqnaqa diqoqnsib laqnu. Deqa nangi powo saiqoji sosibqa anjam kiñilala qudei qa laña njirinoqnsib ñam qudei qa anjam na qotoqnsib unub. Nangi anjam deqsib mareqnu deqa nangi tamo nangi qa are ugeinjreqnaqa laña qoto itnjroqnsibqa misilin anjam koba minjroqnsib nangi qa areqalo uge ti laqnu. ⁵Osim nangi gaigai njirin anjam koba mareneqnu. Tamo deqaji nangi areqalo tulan uge na laqnu. Nangi Qotei aqa anjam bole qaliesai bolesai. Deqa nangi endegsib are qaleqnu, “Iga Qotei aqa kumbra dauryqom dena iga ñoro koba ti sqom.” O Timoti, nango anjam di gisan.

⁶Bole, iga Qotei aqa kumbra dauryqom di iga lan qaji ingi koba oqom. Iga mandamq endia sosimqa jejamu qa ingi ingi Qotei na egeqnu qaji di iga oqnsim mareqnu, “Ingi di iga qa kere.” Gago kumbra dena mondon iga lan qaji ingi bole oqom. ⁷Iga qalie, iga nami ñambabem di iga ingi ingi ti ñambabosai. Mondon iga moiqom di iga ingi ingi ti olo moiqasai dego. ⁸Deqa iga endegsi marqom, “Iga uyo ingi ti gara ti yala eqnum di kere.” ⁹Ariya tamo nangi silali koba oqajqa are qaleqnu qaji nangi Satan na walawalainjroqnsiq uneq breinjreqnu. Agi aliem na wagme nangi eleqnu dego kere. Deqa tamo nangi di kumbra uge uge yqajqa are prugnjoqnmqa kumbra dena nangi tulan ugetnjroqnm nangi torei padalqab. ¹⁰Tamo deqaji nangi silali koba oqajqa tulan arearetnjreqnu. Nango kumbra di agi kumbra uge uge kalil nango utru. Kumbra dena tamo qudei nangi titnjreqnaqa nangi Yesus qa nango areqalo singilatqa uratoqnsib gulube gargekoba iteqnu.

Tamo nangi Kristus qa nango areqalo singilateqnu qaji nangi singila na gurguroqnsib dena nangi ñambile bole oqab

¹¹Ariya Timoti, ni Qotei aqa tamo deqa ni kumbra uge kalil deqaji torei qoreiyosim taqat ate. Osim ni kumbra tintin yoqnsim Qotei aqa kumbra dauryoqnsim a qa ino areqalo singilatoqnsim tamo nangi qalaqalainjroqne. Osim ni gulube kalil qa singila na tigeloqnsim tamo ungasari nangi lawo kumbra enjroqne. ¹²Tamo nangi Kristus qa nango areqalo singilateqnu qaji nangi tamo nangi singila na gurguroqnsib bubuneqnu dego kere. Deqa ni dego singila na ururoqne. Osim dena ni ñambile bole gaigai sqam. Bole, ni nami singila na tigeloqnsim tamo gargekoba nango ñamgalaq dia Kristus aqa ñam ubtsim maroqnem. Bati deqa Qotei na ni ñambile di oqajqa marsiq metmej. ¹³Qotei agi a na ingi ingi kalil ñambile enjreqnu qaji aqa ñamgalaq dia Kristus Yesus agi nami Pontius Pailat aqa ulatamuq di tigelosiq anjam ubtsiq maroqnej qaji aqa ñamgalaq dia dego e ni anjam singila na endegsi mermqai. ¹⁴Anjam ni nami qusim ojem qaji di ni olo geregere daurye. Osim ni anjam di

ugetaim. Ugetqasai di tamo nan̄gi ni qa anjam uge bei marqa keresai. Ni anjam di dauryosim gilsim gilsim gago Tamo Koba Yesus Kristus a olo lan̄ qureq dena brantim ni unqam. ¹⁵Yesus a bqajqa bati di Qotei a segi na bati atim di a bqas. Qotei a iga areboleboleigwajqa utru. A segi qujai na mandam ti ingi ingi kalil ti taqatejunu. A mandor kokba kalil nan̄go Mandor Koba. A tamo kokba kalil nan̄go Tamo Koba dego. ¹⁶A segi qujai moiosaieqnu. A suwan̄oq di unu. Aqa suwan̄ di kobaquja. Deqa iga aqa areq di brantqa keresai. Tamo bei na nami aqa ulatamu unosaioqnej. Tamo bei na a unqa keresai dego. Deqa iga kalil gaigai aqa ñam soqtoqnqom. A bati gaigai singila koba ti sqas. Bole.

Tamo nan̄gi mandam qa silali ti ñoro ti ejunub qaji nan̄gi Qotei qa nan̄go areqalo singilatoqnsib tamo un̄gasari nan̄gi aqaryainjroqnebe

¹⁷O Timoti, ni na tamo nan̄gi mandam qa silali ti ñoro ti ejunub qaji nan̄gi endegsim min̄jroqne. Ningi diqosib nun̄go segi ñam soqtaib. Nun̄go ñoro di urur koboqas deqa ningi ñoro deqa are singilataib. Ningi Qotei qa nun̄go areqalo singilatosib soqniye. Qotei agi a na ingi bole bole kalil iga egeqnaqa iga oqnsim areboleboleigeqnu. ¹⁸Deqa ningi kumbra bole bole yoqnsib tamo un̄gasari nan̄gi aqaryainjroqniye. Osib gaigai nun̄go ingi ingi jeioqnsib tamo un̄gasari ingi ingi qa truqueqnu qaji nan̄gi olo en̄jroqniye. Ningi marqab, silali di ingi bole. Degaib. Ingi bole agi was nan̄gi geregerein̄jr qajqa kumbra. O Timoti, ni na tamo nan̄gi mandam qa silali ti ñoro ti ejunub qaji nan̄gi degsim min̄jroqne. ¹⁹Yimqa nan̄gi ino anjam di dauryqab di mondoñ nan̄gi lan̄ goge qaji ingi ingi tulan̄ koba koroiyosib ingi ingi dena nan̄gi aqaryainjrimqa nan̄gi ñambile bole gaigai sqab.

Pol na Timoti min̄jej, “Ni na ino wau geregere taqatime.”

²⁰O Timoti, Qotei na ni wau emej deqa ni wau di geregere taqatesoqne. Tamo qudei Qotei aqa areqalo dauryosai qaji nan̄gi anjam uge uge mareleñeqnub. Deqa ni nan̄go anjam di qoreiyosim nan̄gi uratn̄jsim isaq gile. Tamo nan̄gi di mareqnub, “Iga powo bole ti unum.” Di gisañ. Nan̄gi Qotei jeutoqnsib aqa areqalo dauryqa uratoqnsib anjam uge uge mareleñeqnub. ²¹Nan̄gi mareqnub, “Iga powo ti unum.” Di sai. Nan̄gi Kristus qoreiyosib a qa nan̄go areqalo singilatqa urateqnub.

O was qu, Qotei a ningi kalil qa are boleiyeme.